

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет харчових технологій
Кафедра туризму

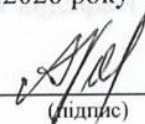
Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК5. ТУРИЗМОЛОГІЯ ТА РЕКРЕАЛОГІЯ
(обов'язковий)

Спеціальність	ІЗ Туризм та рекреація
Освітня програма	Туризм
Ступінь вищої освіти	другий (магістерський)

Розробник:

(підпис)

Володимир ОНОПРІЄНКО, д.пед.н., професор
(ім'я ПРІЗВИЩЕ) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри туризму	протокол №16 від 10.06.2026 року Завідувач кафедри (підпис) <u>Олександр КОВАЛЕНКО</u> (ім'я ПРІЗВИЩЕ)
--	---

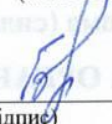
Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

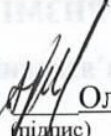
Лариса ЄПІК
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Декан факультету, де реалізується ОП

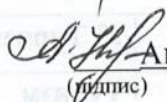

(підпис)

Наталія БОЛГОВА
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Рецензія на робочу програму надана:

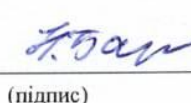

(підпис)

Олександр КОВАЛЕНКО (додається)
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

(підпис)

Анна НОВІКОВА (додається)
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

Марія Бахарєва
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Зареєстровано в електронній базі: дата

29.06 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ОК	Туризмологія та рекреаологія			
2	Факультет/кафедра	Харчових технологій / Туризму			
3	Статус ОК	Обов'язковий			
4	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ОПП Туризм Спеціальність J3 Туризм та рекреація			
5	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	-			
6	Рівень НРК	7			
7	Семестр та тривалість вивчення	II семестр, 15 тижнів			
8	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)			
9	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) денна/заочна форма навчання		Самостійна робота денна/заочна форма навчання	
		Лекційні	Практичні (семінарські)		Лабораторні
		30/-	44/2		-
10	Мова навчання	українська			
11	Викладач/Координатор освітнього компонента	Онопрієнко Володимир Петрович, д.пед.н., професор кафедри туризму, кабінет 211e			
12	Контактна інформація	Ел. адреса: onoprienko.v.p@ukr.net			
13	Загальний опис освітнього компонента	Наукове осмислення різноманітних практик сучасного туризму, а також умов функціонування та державної політики у сфері рекреаційних послуг. Формування сучасної «туристсько-рекреаційної свідомості» суб'єктів туристського процесу.			
14	Мета освітнього компонента	Узагальнення накопичених знань у період вивчення туризмознавчих дисциплін, створення цілісного уявлення про туризм та рекреацію як соціальний інститут, як певну форму природно-суспільного буття та життєдіяльності людини, що подорожує.			
15	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими ОК ОПП	Передумови відсутні Освітній компонент є основою для: Атестація			
16	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності під час вивчення ОК передбачає самостійне виконання практичних, тестових та інших завдань у визначені строки. Не допускаються плагіат, списування, фальсифікація результатів, використання чужих робіт без належного посилання. Використання інструментів ІІІ дозволяється лише як допоміжного засобу для пошуку, аналізу та структурування інформації без підміни власного авторства здобувача. Відповідальність за достовірність, оригінальність і якість поданих робіт несе здобувач особисто. У разі порушення принципів академічної доброчесності застосовуються заходи відповідно до внутрішніх положень університету			
17	Посилання на Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5547			
18	Ключові слова	Туризм, рекреація, туризмологія, рекреаологія, культурологія та праксіологія туризму, складові туризмології, аспекти туризмології, державна рекреаційно-туристична політика, складові рекреаологічного знання.			

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)				Як оцінюється РНД
	ПРН ₁	ПРН ₂	ПРН ₄	ПРН ₁₂	
ДРН 1. Критично осмислювати понятійно-термінологічний апарат туризмології та рекреації, інтегруючи сучасні міждисциплінарні наукові здобутки (на стику географії, економіки, соціології та екології) для обґрунтування сутності туристичних феноменів.	x				Усний захист практичних робіт. Тестування в системі Moodle. Написання та захист есе або тез доповідей Іспит.
ДРН 2. Застосовувати спеціалізовані методи наукових досліджень рекреаційно-туристичної діяльності для виявлення системних проблем галузі та розробки нових процедур і рішень у практичній сфері.		x			
ДРН 3. Аналізувати геопросторову організацію туристично-рекреаційного процесу, оцінювати природно-ресурсний та історико-культурний потенціал територій і проєктувати їхній розвиток на засадах концепції сталості.			x		
ДРН 4. Аналізувати закономірності формування національної та регіональної туристичної політики і формулювати теоретично обґрунтовані рекомендації щодо моделювання систем управління дестинаціями.				x	

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загал. бюджету часу. денна/заочна форма навчання		Сам. роб.	Реком. літ-ра
	Аудитор. робота			
	Лк	П.з.		
Тема 1. Туризмологія як соціогуманітарна наука. 1.1. Понятійний апарат туризмології. 1.2. Генеза туризмологічного знання. 1.3. Етапи сучасного становлення науки про туризм.	4	6/2	9/18	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11-20
Тема 2. Теоретико-методологічні складові туризмології. 2.1. Туризм як провідний напрям розвитку ринку послуг. 2.2. Складові туризмологічного знання. 2.3. Філософія туризму як методологічна та концептуальна засада туризмології.	2	4	9/19	2, 5, 7, 9, 11-20
Тема 3. Історико-соціальні супутні дисципліни туризмології.	4	6	9/18	1, 3, 4,

3.1. Історія та антропологія туризму. 3.2. Географія туризму, як супутня складова туризмології. 3.3. Соціологія туризму.				6, 11-20
Тема 4. Культурологія та праксіологія туризму, як невід’ємні складові туризмології. 4.1. Людина та культура дозвілля. 4.2. Питання цінності туризму. 4.3. Практиологія як філософська концепція діяльності в сфері туризму.	4	4	9/19	5, 8, 10, 11-20
Тема 5. Психолого-педагогічні аспекти туризмології. 5.1. Психологія та етика туризму. 5.2. Методологічні принципи педагогіки туризму. 5.3. Спеціальні функції педагогіки туризму.	4	6	9/18	1, 3, 4, 5, 6, 9, 11-20
Тема 6. Організаційні аспекти оздоровчого туризму, рекреаційних послуг та спорту на курортах, як основа рекреалогії. 6.1. Понятійний апарат рекреалогії. 6.2. Становлення рекреалогії, як науки. 6.3. Складові рекреалогічного знання.	4	6	9/18	2, 5, 7, 9, 11-20
Тема 7. Сучасний стан та проблеми реалізації державної рекреаційно-туристичної політики в Україні. 7.1. Сучасний стан розвитку рекреаційно-туристичної сфери України. 7.2. Аналіз інституціонального забезпечення державної рекреаційно-туристичної політики України. 7.3. Економічні механізми інституціонального забезпечення державної рекреаційно-туристичної політики України.	4	6	9/18	1, 3, 4, 6, 10, 11-20
Тема 8. Удосконалення державної рекреаційно-туристичної політики в умовах розвитку інституціонального середовища. 8.1. Основні напрями вдосконалення інституціонального механізму державної рекреаційно-туристичної політики України. 8.2. Удосконалення економічних механізмів інституціонального забезпечення державної рекреаційно-туристичної політики України. 8.3. Шляхи використання позитивного зарубіжного досвіду державного регулювання рекреаційно-туристичної сфери	4	6	8/18	4, 5, 8, 10, 11-20
Всього за семестр	30	44/2	71/146	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кільк. годин денна/заочна	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кільк. годин денна/заочна
ДРН 1. Критично осмислювати понятійно-термінологічний апарат туризмології та рекреалогії, інтегруючи сучасні міждисциплінарні наукові здобутки (на стику географії, економіки, соціології та екології) для обґрунтування сутності туристичних феноменів.	Проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій до кожної з тем.	74/2	Опрацювання незаниханих (нових) термінів. Опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами. Написання есе або тез доповідей (з обраної тематики). Аналіз проведеної роботи та підготовка до	71/146
ДРН 2. Застосовувати спеціалізовані методи наукових досліджень рекреаційно-туристичної діяльності для виявлення системних проблем галузі та розробки нових процедур і рішень у практичній сфері.	Проведення практичних робіт (виконання завдань відповідно до кожної теми) із модеруванням дискусій за результатами відповідей.			
ДРН 3. Аналізувати геопросторову організацію туристично-рекреаційного процесу, оцінювати природно-ресурсний	Проведення			

та історико-культурний потенціал територій і проєктувати їхній розвиток на засадах концепції сталості.	консультацій, а саме відповіді на запитання, обмін думками, дискусія з висновками викладача.		захисту практичних робіт, а також есе та/або тез.	
ДРН 4. Аналізувати закономірності формування національної та регіональної туристичної політики і формулювати теоретично обґрунтовані рекомендації щодо моделювання систем управління дестинаціями.				

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Модуль I			
1.	Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	20 балів / 30%	На практичних заняттях
2.	Проміжне тестування (модульний контроль I)	10 балів / 10%	Згідно графіка модульних тижнів
Модуль II			
3.	Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	20 балів / 20%	На практичних заняттях
4.	Проміжне тестування (модульний контроль II)	10 балів / 10%	Згідно графіка модульних тижнів
5.	Написання та захист есе або тез доповідей (з обраної тематики)	10 балів / 10%	Протягом 11-13 тижнів
6.	Іспит	30 балів / 30%	Згідно графіка

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
Проміжне тестування (тест множинного вибору)	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками та незахищена	Робота виконана з незначними помилками, здобувач не достатньо орієнтується в матеріалі	Робота виконана вірно, здобувач добре орієнтується в матеріалі
Написання та захист есе або тез доповідей (з обраної тематики)	0 балів	1-5 балів	6-9 балів	10 балів
Іспит (письмова відповідь)	0-5 балів	5-16 балів	17-27 балів	28-30 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконана, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконані всі вимоги до завдання	Виконані всі вимоги до завдання, продемонстровано власне рішення, підхід
	Здобувач погано орієнтується в теоретичному	Здобувач недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, відповіді	Здобувач достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, помилки у відповідях не значні	Здобувач гарно орієнтується в теоретичному матеріалі, відповідь повна і без, або

	матеріалі	мають значні помилки		майже без помилок
--	-----------	----------------------	--	-------------------

5.2. Формативне оцінювання

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення всіх тем, під час практичних занять	Відповідно до графіку навчального процесу
2	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення тестування	
3	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення есе або тез доповіді	Протягом 1 тижня після складання/написання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
42-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано
0-41	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Богдан Н. М., Александрова С. А., Нохріна Л. А. Детермінанти розвитку туризму : колективна монографія / за заг. ред. І. М. Писаревського. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2025. 159 с.

2. Величко В. В. Організація рекреаційних послуг : навч. посіб. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 202 с.

3. Віндюк А. В., Гурова Д. Д., Корнієнко О. М. Рекреалогія та курортна справа: Навчальний посібник для студентів спеціальностей "Готельно-ресторанна справа", "Туризм". Запоріжжя : НУ "Запорізька політехніка", 2022. 268 с.

4. Гродзинська І. О., Нездоймінов С. Г., Гусєва О. В., Замкова А. В. Основи рекреалогії (економіко-екологічний та маркетинговий аспект) : навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2024. 264 с.

5. Красноручський О. О., Моїсєєва Н. І. Феномен туризму: розмаїття сенсів (монографія). Харків : Стильна типографія, 2025. 252 с.

6. Кручек О. А., Соляник С. Ф., Парубець О. В., Гордієнко С. І. Основи туризмології : навчальний посібник. Херсон: Олді-Плюс, 2024. 234 с.

7. Мальська М., Паньків Н. Туристично-ресурсний потенціал території: підручник. Київ: Видавець ФОП Піча Ю.В., 2022. 534 с.

8. Стафійчук В. І. Рекреалогія: навчальний посібник. Херсон : ОЛДІ ПЛЮС, 2024. 428 с.

9. Торяник В. М., Сардак С. Е. Джинджоян В. В. Туризмолוגія : підручник. / За заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. О. Негодченка. Дніпро: ДГУ, 2022. 306 с.

10. Туризм і рекреація : бакалаврський курс: навч. посібн. для студентів спеціальності 242 «Туризм і рекреація» першого (бакалаврського) рівня освіти форм навчання. Частина 1. / за ред. проф. Н. В. Якименко-Терещенко. Харків : Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. інт». 2023. 573 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

11. Онопрієнко В. П. Науково-методичне забезпечення навчального процесу : Туризмолוגія та рекреалогія. Курс лекцій для магістрів спеціальності «Туризм та рекреація», денної і заочної форми навчання освітнього ступеня «Магістр» / укладач В. П. Онопрієнко. Суми, 2025. 95 с.

12. Онопрієнко В. П. Туризмолוגія та рекреалогія. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять та організації самостійної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності «Туризм та рекреація», денної і заочної форми здобуття освіти / укл.: В. П. Онопрієнко. Суми, 2026. 30 с.

6.1.3. Інші джерела

13. Грановська В.Г., Морозов О.В., Крикунова В.М., Морозова О.С. Туризм і природно-рекреаційний потенціал. Словник-довідник. Херсон : «Олді+», 2025. 236 с.

14. Кульчицький Р. Як писати цікаві статті. Загальні принципи (Лекція). URL: http://texty.org.ua/pg/article/editorial/read/55921/Jak_pysaty_cikavi_statti_Zagalni_pryncyp_y_Lekcija

15. Методологія туризмознавства: географічні аспекти: монографія / За заг. ред. д. геогр. н. Дудника І. М. Київ, 2023. 374 с.

16. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки: підручник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2025. 306 с.

6.2. Додаткові джерела

17. Закон України «Про Туризм» № 324/95-вр від 11.02.2015. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>

18. Про курорти : Закон України від 05.10.2000 р. № 2026-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2026-14>

19. Сайт Міністерства екології та природних ресурсів України URL : <http://www.menr.gov.ua>

20. Сайт Міністерства інфраструктури України URL : <http://mtu.gov.ua>